

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtekih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. urji večer. — **Obojno izdanje stane:** na jedem mesecu t. j. 100, izven Avstrije t. 140 za tri mesece t. j. 300, izven Avstrije t. 180 za pol leta t. j. 600, izven Avstrije t. 100 za vse leto t. j. 1000, izven Avstrije t. 1500.
Na naročbe broz priložene naročnine se ne jemijo ozir.

Pomembne številke so dobivajo v predajalnih tobakov v Trstu po 2 av. izven Trsta po 3 av. Sobotno večerno izdanje v Trstu u. n. izven Trsta 5 av.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Častitim našim gg. naročnikom!

15. t. m. potekel je rok onim č. gg. našim naročnikom, ki so še na dolgu za leto 1894 ter smo začeli razpošiljati jim poštne naloge. O onih č. gg. naročnikih, ki se ne odzovejo niti na to, smatrati budem, da ne želite držati več našega lista ter ga jim ustavimo s koncem tega meseca. Zastano naročnino iztiriji pa budem drugim potom.

Ponavljamo prošnjo, da se nam dospošlje tudi naročina za letošnje prvo četrtletje.

Upravnštvo.

Rojakom istrskim!

Vam, dragi trpini in mučeniki istrski slovanskih rodov, velja danes naša beseda: Vas pozivljamo danes, da se vestno pripravite na bližajoči se Vam boj za pravico, za svobodo, za lastno čast in — za človeka dostojno življenje.

Volitve v deželnem zboru istrski so razpisane in skoro Vam bode stopili na volilno torišče, da si osvetlite svoje lice s tem, da po svoji vesti in po svojem najboljem prepričanju izvršite najvzvišenije med vsemi dolžnostmi in pravicami državljanja: da vršite svojo volilno pravico, da si izvolite može, kojim bode v zmislu naše ustawe, milostno nam podeljene po našem mitem in dobrotnem vladarju, sodelovati pri deželnih zakonodajah.

Kakor smo Vam sporočili te dni, je visoko c. kr. namestništvo razpisalo volitve v deželnem zboru istrski tako-le:

Dne 16. maja se izvolijo poslanci za kmečke občine, dne 21. maja za mesta, trge, obrtne kraje in trgovinsko zbornico, in dne 24. maja za veleposestvo.

Ker pa volilci iz kmečkih občin ne volijo direktno svojega poslanca, ampak po volilnih možeh ali fiduciarijih, reči smemo, da stope oni uprav na pragu volitev; in ker je uprav v kmečkih občinah moč in težišče naši v krasni slogi živeči hrvatsko-slovenski stranki, obračamo se danes, tako rekoč ob jednjosti ur, do spoštovanih seljakov-volilcev: pokažite se može, pokažite se poštene, pokažite se slovenske rodoljube in pokažite se avstrijske patrijote!

Koristi naše vere in naše narodnosti zahtevajo od Vas, da se vzdramate in da ramna pri rami, v bratski slogi stopite v boj proti vključnemu nasprotniku: nasprotniku, ki se Vam prijazno bliža le tedaj, ko Vas hoče zlorabljati za svoje namene, nasprotniku, ki pozna le sebe in svojo strankarsko korist in ki ni imel nikdar srca za skupne koriste in boge in siromašne pokrajine istrske!

Trda je ta sodba o naših in Vaših nasprotnikih, ali pravična in opravljena je. Saj so bili oni do sedaj absolutni

gospodarji v deželnem zbornu istrskem, v deželnem odboru, v deželnem šolskem svetu, v deželnem kulturnem svetu, v trgovinski in obrtniški zbornici — torej po vseh institucijah, kojim je sveta dolžnost skrbeti za gmotne in duševne koristi skupne pokrajine. Ali kako so naši nasprotniki vršili to svojo dolžnost? O tem Vam govore glasno in jasno: popolno pomanjkanje občil, razorana pota, zanemarjeno Vaše poljedelstvo in tisnči in tisnči otrok, ki Vam rasejo brez šolskega pouka — in to sedaj, v devetnajstem stoletju občega napredovanja, v stoletju pravete.

Toda ne smete misliti, da ti Vaši nasprotniki ne poznajo Vaših potreb in nadlog ter da ne vedo, kaj bi trebalo Vam in tej Vaši siromašni pokrajini, da se povzdignite iz te grozne bude! O dà, oni poznajo Vašo bodo, oni vedo, da vzdihujete pod težo nezgodnih bremen, njim je znano, da Vas na vseh sramnih tišč posledice nezadostne in brezbrizne deželne uprave: ali oni si maše svoja ušesa, ker nočejo čuti Vaših obupnih vsklikov, ker Vam nočejo pomagati: kernjih strankarske koristi tako zahtevajo, da ostanete Vi to, kar ste bili do sedaj in v kar Vas je napravila njih samopašnost: nevedni siromaki, heloti, pravaraja!

Da moremo dobro razumeti tako trdno in vnebopojče postopanje gospodovalne stranke v Istri, moramo si popred nekoliko ogledati etnografske odnošaje v tej pokrajini.

118.000 je približno Italijanov v Istri, katerim stoji nasproti nad 180.000 Slovanov. Vi torej, dragi rojaki istrski, ki ste slovenskega plemena, ste v ogromni večini, a vendar — služite! Mesto da bi gospodovali Vi, niste niti jednakopravni z onimi, ki so v manjšini. Taki odnošaji so vendar ne-naravni in tako stanje je protivno božji in človeški pravici. Nenaravni odnošaji pa se morajo vzdržavati le nenaravnimi in nasilnimi sredstvi: le zato so Vas do današnjih dni namenoma tiščali v nevednost, da se niti niste mogli zavedati tužnega in nečastnega svojega položenja; le zato so hoteli, da ostanete za vse čase jedni siromaki, kajti le gospodarski zavisen človek ima vezane roke, da ne more ganiti prst a niti proti onemu, ki mu tišči tilnik. Le tako se je moglo goditi, da ste še do nedavno celo poljubljali šibo, ki Vas je tepla; da ste smatrali svojimi dobroti one, koje ste redili poleg vsega svojega siromaštva, da ste snemali ponizno klobuk raz glavo pred mogotci, ki so Vam odrekali telesnega in duševnega kruha, ki so dušili v Vas zavest o dostojni človeški ekzistenciji.

Hvala boli Bogu pravičnemu: vzliz vsem naporom in spletkom nasprotnikov jelo se je daniti tudi v Istri v najnovejšem času: močna narodna ideja prekoračila je zmago-

nosno tudi meje vaše ožje domovine in ta vzvrsena ideja vzdržala je že v mnogih med vami zavest: tudi mi smo ljudje, vstvarjeni po božji podobi, tudi nas je postavil Bog na ta svet, da živimo poleg drugih in ne pod drugimi.

Izšra je torej že pala med vas in užgal je sedanje narodne borbe! Vaši nasprotniki trde sicer, da so vse to gibanje provzročili ptuji in brezvestni hujškači in agitatorji. Kakó se vendar varajo — zaslepljeni!

Agitatorji! Seveda imamo agitatorjev tudi mi po Istri in hvala Bogu na tem, da jih imamo! Toda ti agitatorji ne služijo sebi in morda kakim zasebnim namenom, ampak oni služijo ideji! Krivo je torej misliti, da so „brezvestni“ agitatorji vzbudili narodno idejo med vami, pač pa je res, da je narodna ideja vzbudila hrabro krdelje agitatorjev — a ne hujškačev, ampak učiteljev in oznanjevalev evangelija o bratski ljubavi in jednakosti vseh ljudi in vseh narodov pred Bogom in pred ljudimi!

Vzbujati ste se torej začeli, dragi rojaki! A ti pojavi vzbujajoče se narodne zavesti napoljujejo srdom vaše nasprotnike: čim živahnejše postaja med vami, tem ljutnejši postajajo gospodovalna gospoda! Zlasti v mileniu letu prikipe je njih besnost do vrhuncu, takó, da so jeli kar slepo mahati okoli sebe. Dogodki zadnjega kratkega zasedanja deželnega zbora v Poreču so vam znani: doveli so do predčasnega razpuščenja deželnega zastopa! Znano vam je, kako so hoteli vaš jezik — jezik večine prebivalstva — pregnati iz zbornice vzliz jasnim določilom ustavnih zakonov; znano vam je, kako so zasmehovali in zasramovali vladnega zastopnika in namestnika vrhovnega predstavitelja državne ideje — krone, ko se je isti potegnil za veljavo — avstrijskih zakonov. Znano vam je, koli gnušne demonstracije in izgredje so vprizorili proti pravični odredbi vlade glede dvojezičnih napisov; in znano vam je slednjič, kolik vrišč so zagnali radi listin porotnikov pri okrožnem sodišču v Rovinju. Vse to so pojavi besnega narodnega fanatizma in kipečega sovraštva do vas, do vašega jezika, do vaše narodne individualnosti. Hoteli bi, da ste Vi, Istrani slovenskega rodu, brezpravni na svoji zemlji! Izbrisati bi hoteli slednji sled vaše eksistencije: v deželnem zbornici, v javnem življenju, pri c. kr. oblastih in celo v sodni dvorani! In posebno kričeče se nam vidi postopanje vaših nasprotnikov glede na vprašanje sestavljenja porotnih sodišč! Ob tem vprašanju so dokazali gospodovalna gospoda, da niso le vaši narodni nasprotniki, da vam ne bi hoteli le vzkračati narodne in političke pravice, ampak dokazali so, da jim povsem nedostaje človeškega sočutja. Kajti pomisliti nam je, da gre onemu, kogega je nesreča

dovela na obtožno klop, za imetje, za čast, za svobodo in često tudi za življenje. V takih trenotkih bi vendar morala potihnuti slepa strast, v takih trenotkih bi se morali kloniti pred vrhovno zahtevo svete pravice: vsakemu bodi prilika, da se more zagovarjati pred svojimi sodniki? A kako naj se zagovarja obtoženec pred porotniki, ako ga ti poslednji ne razumejo?! In ti vaši nasprotniki vam ne privoščijo sodnikov, ki bi vas razumeli. Dalje menita ne morata sezati človeška strast in človeška trdostrenost.

Proti takim nasprotnikom vam bodo skoraj stopiti v volilno borbo proti nasprotnikom, ki vam odrekajo narodne, političke in človeške pravice. Jasno mora biti torej vsakomur, kakó mu velava dolžnost! In to dolžnost smo označili v uvodu tega članka: stopiti pogumno v boj za pravico, za svobodo, za lastno čast in za človeka dostoju življenje! Dá: sveta dolžnost Vas zove, da vsakdo odda svoj glas za pravično stvar ter da se pri izvrševanju te svoje dolžnosti ne da slepi ni po besedah, ni po grožnjah, ni po Judeževih groših.

Posebno do Vas, istrski junaki, koje je že prešnila luč pravega spoznajanja, do vas se obračamo danes resnim opominom: pončujte ljudstvo, odpirajte istemu oči, bolite mi pravi voditelji in skrbni očetje — varujte je pred zavajanjem in zvijačnimi spletki nasprotnikov! Nastopili so resni trenotki: ne dajte, da ti veliki trenotki najdejo male ljudi. Na Vas je, da pošljemo v prihodnji deželni zbor istrski može, ki se bodo neustrašno borili za teprave pravice večine prebivalstva istrskega, ki se bodo borili za uveljavljanje ustavnih zakonov avstrijskih! Na Vas je, da pridejo v deželni zbor može, ki se združenimi silami upro onim, ki se bore za fikcijo italijanskega značaja dežele istrske; na Vas je, da pridemo enkrat do take deželne uprave, ki bode jasnim vzgledom gojila čet ukupnosti z dinastijo Habsburgov, ki bode povspreševala toli zanemarjene gmotne koristi vse pokrajine in ki bode jedino pravimi sredstvi — z umno urejeno šolo — skrbela za povzdro omike in izobražbe med vsem prebivalstvom brez razlike narodnosti.

Nasprotniki nasi Vas nazivljajo agitatorje-hujškače; dokažite njim in vsem onim, ki le preradi verujejo klevetaju nasprotnikov, da ste bojevniki za vzvrsene ideje, da ste povedniksi splošne jednakopravnosti in potaknem tudi — splošnega mira v deželi!

Ne pozivljamo Vas v boj proti italijanskemu prebivalstvu Istre, kojemu želimo vse, kar mu gre, pač pa Vas pozivljamo v boj proti kliki, ki je dosledno stavljala svojo strankarsko korist nad splošno korist pokrajine. Tej kliki veljavaj Vaše rodoljubno delo pri predstoječih volitvah!

Alapić Vukovinski — prvi slonest je zamišljen lehtom na stolu, drugi pa se zibal na kožnatem naslanjači ter se živalno razgovarjal po svoje navadi.

Dalje pri oknu stal je mladi Pavel Gregorjanec in čelo pritišče na vlažno steklo, gledal je v sivo, oblačeno nebo.

Kmalu se je zmrščilo po nizkej izbi. Starinsko razpolo nad lesenim klečalom, zamazane slike svetcev, debele knjige in zarašene mape — vse se je izgubljalo v poltemu radi slave svetlobe motnega neba.

Na pragu ostal je Zelnički. Teh gostov ni se nadejal. Ban Alapić in Stepan Gregorjanec, ta nasilnika, pred kratkim najhujša sovražnika, — za istim stolom! To se je zdele prevejanemu duhovniku nečist ali vsaj sumen posel.

Vsi trije pozdravili so stolnega prošta.

„Klanjam se tvojej prečastnosti!“ skočil je grbasti ban Nikolaj naproti. „Duše mi,

Oglas se računa po tarifu v petitu: za uslužbo z dobelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmernica in javne zahvale, danačni oglasi itd. so računajo po pogodbah.

Vsi dapi naj se pošljajo uredništvu: ulica Caserma itd. It. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nafrankovana se ne sprejema. Kopisi se ne tražejo.

Naročnino, reklamacijo in oglase sprejema **upravnštvo** ulica Molina 12. c. kol. hot. 3. II. nadst. Odprtje reklamacije so prosti pošteni.

„**Upravnštvo je mesečno.**

PODLISTEK.

26

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripovest XVI. veka.

Spisal A. Šeneca.

V.

„Se li sme gospodu Stolnikoviču zapati?“ omenil je Vramec.

„Naš je,“ pristavl je stolni prošt Niko Zelnički poluglasno; tudi njemu presedajo nemški generali.

„Tem boljše!“ meni Vramec, „posljem dečka v tvoje dvore, naj se potrdi Stolnikovič, kadar pride. Stopimo v hišo.“

In Vramec prijel je preprošta za roko ter ga potegnil brže pod svojo streho.

Po strmih, razdrtnih stopnicah prišla sta na odprt leseni hodnik in od tod do dvorane.

Začudil se je Zelnički, ko je odprti vrata. Za velikim hrastovim stolom sedela sta osorni Stepan Gregorjanec in grbasti soban Gašper

Dunajsko pismo.

Gospod urednik!

„Mein Wien, du Stadt der Lieder...“

V tretje gre rado, slove pregorov; — evo Vam za Ljubljanskim in Kamniškim še

Dunajsko pismo! — Gosp. Vinko Dobrin meni, da sta si omenjeni slovenski mestni v toliko sorodni, ker v obema bujno procvitata „lokalni patriotizem“ in — „Ungemüthlichkeit“; — g. N. pa je še celo trdil, da se je zanesel v nekoja društva zopr. „Kastengeist“, ki neti slovito slovensko neslogo in gasi se tisto bore plamence odkritostne zabavnosti. In resnico je pisal, — vsi popravki je ne uničijo! — Uradniki za-se, obrtniki za-se, vojaštvo zase, duhovništvo za-se, delavci za-se itd.; — najrazličnejša nepotrebna društva, zivotarjuča ob pičlosti članov in dohodkov, vse vleče, zbirja na svojo stran; upitja povsod preveč, pravih uspehov nikjer nič, — saj imajo Ljubljanci svoje kaste liki staroveškim Judom in Egipčanom. To dejstvo opaža lahko vsakdo po Ljubljanskih kavarnah, gostilnah, pri zabavah itd.

Kakó vse drugače je tu na Dunaju, v mestu petja in šale! Ti moj Bog, tu imamo

Političke vesti.

K interpelaciji poslanca Laginje in tovarisev radi sestave liste porotnikov pri okrežnem sodišču v Rovinju.

V večernem izdanju od minolega četrtnika smo pribičili interpelacijo posl. Laginje in tovarisev radi sestave obnovljene liste porotnikov pri okrežnem sodišču v Rovinju.

Danes pa nam je še pridodati utemeljeno teji interpelaciji postenografskem zapisniku. To utemeljenje se glasi:

Glasom raznih časniških poročil razveljavila je c. kr. vlada prve letosne liste porotnikov okrežnega sodišča v Rovinju — potem, ko je c. k. više dejelno sodišče tržaško označilo sestavo istih radi dogodivših se formalnih pogreškov kot tako, da ne odgovarajo postavnim zahtevam — in odredila je, da se sezavijo vnuči.

Pokrajinski italijanski listi in tudi nekateri dunajski listi smatrajo izid tega novega uradnega čina kot popolno zmago italijanskega življa, ker po njih podatkih je v novih listinah porotnikov med 216 porotnikoma le 40 takih, ki so veči obema deželnima jezikoma, in se med istimi nahaja le 10 Hrvatov.

Da pride do popolne jasnosti v tej stvari, in ker je smatrati vso to zadevo le kot del vsega onega, kar se dogaja posebno v zadnjih mesecih na Primorskem in kar da le presega okvir navadnega delovanja italijanskega življa v obrambu svoje narodnosti in mora torej zanimati ukupno c. kr. vlado, stavljajo podpisani do c. kr. ukupne vlade nastopno vprašanje: (Glej večerno izdanje od minolega četrtnika. Ured.)

Parlamentarne stvari Proračunski odsek poslanske zbornice je vsprijel včeraj proračun ministerstva za dejelno brambo. Minister grof Welsersheim je naglašal, da se je izborni sponeslo uvedenje družega službenega leta pri jednoletnih dobrovoljcih. Število onih, ki so dostali častniški izpit, je od od leta 1889 naraslo od 38-44 na 88-50 odstotkov. Vojna uprava je pa pripravljena poslati na dopust že po prvem letu take dobrovoljce, ki niso odgovarjali vzlje dobri volji in uzornemu vedenju.

Princ Lichtenstein o preosnovi davkov. Te dni je govoril princ Alojzij Lichtenstein pri nekem volilnem shodu krščanskih socialistov na Dunaju med drugim tudi o preosnovi davkov. Vodja krščanskih socialistov je kar najoddločnejše obsodil to preosnovu, izjavivši, da bodo on in njegovi somišljeniki glasovali proti istej. Kajti osebna dohodarina obremeniti bogataše le v takih slučajih, ko isti označijo svoje dohodke, na kar pa ni misliti. Delavci pa, ki uživajo stalna plačila, bodo morali plačevati že pri 600 gld. dohodkov, dočim dosedaj niso plačevali ničesar. Ta davek bodo morali že delodajalcu odtrgati od plačila ter posamejno tako neplačani daveni eksekutorji, zbor česar gotovo ne bodo posebno prijubljeni pri delavcih. Ali najhujše je to, da so dohodki članov družine prištejejo dohodkom glavarja družine, po odbitku 150 gld. za lastne potrebe. Ako delavčeva žena n. pr. zasluži 5 gld. na teden, torej v letu 260 gld., prišteje se ta nje dohodek (po odbitku 150 gld.) dohodkom moža, katerega davek poskoči vsled tega kar za dva razreda. Ako je nadalje delavec poštenskrščanski mož, ki drži pri sebi svoje pridobivanje

v predpustu, (pa žal, tudi v postu!) različne Lumpen-, Bauern-, Fliecker-, Kellner-, Wäschermädel-, Künstler-, Juristen-Büle, — pa menite li, da se zabavajo ondi le natakari, delavci, umetniki med seboj? Kaj še! Tu velja: vse plačaj, pa vse vidiš, vse užiješ, — vse smo si jednaki. — Dunajski gigerl ne pozna večega užitka kot vrteči se po zlikanem parketu v pristno-dunajskem valčku z zalo sicer malo bujno mlekarico do ramen golih ter od dela zardelih in hrapavih rok, pa komaj do kolen segajočih krilc! In po različnih javnih kleteh, etablissementih, kavarnah z vojaškimi, ciganskimi, českimi i. dr. kapelami pepevajo Vam iz polnih pluč, za isto mizo sedé, sto in stotisoče „težki“ meščanje, delavci, c. kr. uradniki dijaki vojaki s svojimi soprogami, hčerkami ali pa ljubicami veseli „šlagarje“ kot n. pr. „Ta-ra-ta Bum-di-je“, „Nur-a-us-sa mit die tieien Tön“, — „So a schönes Weib“, — „Mein Wien, du Stadt der Lieder“ itd. itd. — neštevilo pripristih, a prav čustvenih Dunajskih poskočnic. Tu se

hčere, prišteje se tudi dohodek teh njegovemu dohodku in tako pride zoper v višji plačilni razred. Ako pa živi v konkubinatu in pušča, da njegove razbrzdane hčere spe in žive izcen hišo, potem je dohodek konkubine in hčeri svoboden daska. Tako dobita se ngrado konkubinat in razuzlano življenje. Za tako preosnovno ne morejo glasovati poslanci, ki ljubijo ljudstvo.

Cerkveno-politička preosnova na Ogerskem. Povedali smo že, kako je predsednik magnatske zbornice odklonil se svojim glasom, da je zbornica presla v podrobno razpravo o zakonu o svobodnem izvrševanju vere. A tudi to ni pomoglo vladu, ker jo je pa v podrobni razpravi doletel občuten poraz. Na predlog grofa Esterhazyja je namreč magnatska zbornica z 126 proti 118 glasom odklonila pragraf, ki govori o brezverstvu, zbor česar se mora vsa predloga zoper vrniti poslanski zbornici.

Različne vesti.

Vojni minister v Opatiji. Iz Opatije javlja včeraj: Vojni minister baron Krieghamer dospel je semkaj. Nj. ekselenca ostane le nekoliko dni tukaj.

Imenovanje. Cesarski namestnik v Trstu imenoval je policijskega koncipista Karla Sturma okrajnim nadzornikom c. kr. pol. straže v Trstu.

Krasno spričevalo je ravnokar dala Hrvatom Njena ces. Vis. cesarčina - udova nadvordinja Štefanija. Povodom volitev v občini Voloski držnili se je izvestna, vse drugo samo ne skromna italijanska gospoda približati se Njeni cesarski Visokosti s prošnjo, da bi visoka gospa uplivala na to, da ne dobijo Hrvatje občine v svoje roke. Dobili so pa glasom poročila v „Naši Slogi“ odgovor, kakoršnega gotovo niso pričakovali Visoka gospa da jim je odgovorila: „Jaz uočem ni cesar storiti proti Hrvatom, naj le vladajo; jaz se vskidam spominjam radostno, da so leta 1848. Hrvatje rešili moje premilostljivega tasta ter da imajo sploh velikih zaslug za prestol“. Tableau!

Doneski za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu: G. Anton Vodopivec, gostilničar v Trstu, je nabral pri kupnji dobrega vina v Dornbergu v veseli družbi pri gostilničarju g. Kavčiu v čast vinorejem in krokarjem prvaškim in dornberškim 3 gld. Živili! — Gosp. Josip Pipan, trgovec v Londonu je poklonil po svoji tukajšnji trgovski tvořki J. Pipan & Comp. v spomin prejeljene svoje pred kratkim v Vojščici na Krasu umrle matere moški poltrončni sv. Cirila in Metoda v Trstu znesek 100. krun. Hvala lepa vremenu narodnjaku, ki se tudi daleč od domovine vselej njo spominja!

Prijatelji ljudstva po Istri. Takozvani prijatelji ljudstva v tužni pokrajini istrski so že davno na glasu. O nekem takem „Samaritanu“ poročajo „Naši Slogi“ iz Žbandaja, občine poreške, kako je siromaka-seljaka Ivana Vilenika z družino vred vrgel na ulico v najhujši zimi — radi nekega dolga. Po snegu in ledu moral je siromak z družino vred ostaviti svojo bajto, a na srečo so se ga usmilili dobrí sosedje vsprememši ga pod svojo streho. Hvala jim, Bog jim gotovo

nič ne vprašuje: imašli volreno ali svileno krilo, si li aristokrat ali demokrat; — veseli bodimo, saj živimo samo jedenkrat, — če nimaš dosti, kaj se boš onégal, — plačam pa jaz, — prihoduji Ti! —

Takó se živi pri nas v obči; da se dobre tudi izjeme, kdo bi to tajil!?

V zgodljivosti naj Vam navedem samo jeden slučaj svojega doživljanskega registra!

V vinski kleti v Dunajskem predmestju seznanil sem se minolo jesen z Dunajsko obiteljo: gospod, bogat kupec v „Kostanjevici“, gospa, devetnajstletna hčerka in dva dečka. Kramljali smo o tem in onem, poslušali godbo, šalili se, pili, peli, umisno šlagerje, skratka: zabavali se prav po Dunajski. Zapustivši klet, korakali smo sredi noči domov v nasprotni okraj, uro daleč, — zakaj Dunaj n. i. dolga vas! — „I bin ganz rach,* 's ist so viel weit!“ — potoži mi nakrat moja ljubka spremjevalka. Ponudim jej roko, — takoj se

* Zelo sem trudna, takó daleč je...!

povrne stotero! Drugi rodoljubi so naklonili ubežen nekoliko podpore v denarju. „Naša Sloga“ pozivlja vse človekoljube, naj se spomnijo te nesrečne žrtve takozvanih „dobrotnikov“ ljudstva po Istri.

Petdesetletnica Simona Gregorčiča. Z Dunaja nam pišejo: Koncert v proslavo petdesetletnice časnega člana „Slovenije“: pesnika Simona Gregorčiča. — To Van je bil zoper dan odkritosrčnega navdušenja, jasnega izraževanja neomejene ljubavi in spoštovanja! — Slovenci, Hrvati, Srbi, Slovaki in Bulgari, — vsi so zanosu vzklikali: „Slava Gregorčič-vemu geniju, — proč njegovi klevetniki!“ —

Preko stotine Gregorčičevih prijateljev se je zbral na vabilo akad. društva „Slovenije“ v katol. resorci, da z besedo in pesnijo proslavi slavno in plodonosno delovanje našega od vseh razsodnežev ljubljenega in visoko cenjenega Simona. Temeljito je narisal predsednik Gruntar življenje in duševno obzorje Gregorčiča, dostavivši v imenu vseh narodnih akademikov slovesen ugovor proti herostratskemu napadom na našega genjalnega jubilarja. Urnebesno odobravanje je pač dovelj razločno izražalo soglasje vseh navzočnikov! — Izmed ukušno sestavljenega koncertnega vsporeda — povsod se vidi spretna roka g. pevovodje jur. O. Deva: hvala in čast mu! — omenim naj le najlepše točke: osmospeva in samospev H. Sattnerja („Kakor nedaj“), „Pogled v oko“ in „Zostali ptiči“, od M. Hubada za možki zbor harmonizovane „Narodne pesni“ (3) in krasno F. S. Vilharjevo „Slovo“, možki zbor z bariton-samospevom. Čuli smo pri tem tudi kar dva baritonista, g. med. Iv. Milavca in g. jur. M. Dolenc. Oba imata od narave močen, lepozvonec glas; želeli bi le od prvega, da se vadi v razločnejšem izgovarjanju teksta, od drugega pa, da opusti tisto zoperno krvljenje hrbitnice, zgibanje vrata, manjanje z listom itd., kar vse je morda običajno pri nekajih afektovanih opernih pevcih — „Künstler-Mätzchen“ —, a povsod kvarutis pesni in dela pevca smešnega. Splošno se je petje v „Sloveniji“ pod Devovim vodstvom povspelo do visoke stopnje, — le še naprej! — Poleg tamburanja „Zvonimircev“ in „Slovenjanov“ čuli smo končno še lepo, s čtom in razumom krasnoslovljeno pesen „V pepelnici noči“ od g. drd. Iv. Oražna. — Došlo je od vseh krajev Slovenije veliko brojajk, a nobena iz — Ljubljane! To je pomembno in značilno!

Po zvršenem zabavnom delu otvoril je g. jur. Dev zabavni del. Vrsto napitnic je začel g. drd. Oražen z govorom o domovinskem ljubezni Štefanija Gregorčiča, pozavavši vse narodne, rodoljubne velikošolce, naj bodo značajni, dosledni, odkritosrčni Slovani, naj bodo v istini taki narodni radikalci. Gospod dr. Ferjančič je, kazoč na faktične razmere v domovini, izražal pomislike proti nekaterim „pesimistiškim“ traditvam predgovornika in pozdravljal „ponudbo“ slovens. velikošolstva, da bo agitatorškim potom podpiralo stremljenja organizovane narodne stranke. Gosp. državni poslanec je imel gotovo najboljšo voljo, pridobiti vse akademike za našo sedanjo politiko s svojim govorom, žal, da je z nekimi izrazi vzbudil baš nasprotni uspeh, kar je pokazal zlasti trpk, a odločno iskreni govor gosp. phil. Žiliha o obrabljenem govorčenju o slovanski vzajemnosti, neslogi v

obesivanjo; ko smo se pa približali kupčevi hiši, poprosim jo predrزو, da-l jo smem — čujte! — poljubiti. — „Gengens baden,“ dōs derf i ja net! — mi je odgovorila kognitno se smeje. — „A če dovoli gospa mama?“ — „Du Mutterl, derf i dem Herrn Docter an Kuss geben? er biti' drum“. No, in mamica deje na to: „Aber warum denn net? An Kuss in Ehren, darf man Niemanden verwehren!“ — In res, dobil sem Vam poljubček, ne, dva sta bila in še par sem jih ukral! — Ljubezni Dunajske črnelaske žarečih očij in s črnim, komaj vidnim mahom na zgorenji ustnici (črne Dunajčanke so namreč vse bolj ali manj — — — brkate, kar smatrajo nekateri za posebno pikantno!) in njene šarmantne mamice nisem po oni noči videl nikdar več. S kupcem pa sva se srečala baš včeraj na Ringu; upil mi je že iz dalje: „Schamster Diener!“

To Vam je pristna Dunajska „Urge-müthlichkeit“, katere niti vsakdnenvi umori,

lastni hiši, o polovičarstvu, popustljivosti našem zv. narodne stranke . . . To pot se je menda vsakdo uveril, da se množi število onih zavednih in nezavidsnih velikošolcev, ki sami in logično mislijo, govore in — delujejo, ki imajo pogum povsod in vedno jasno in odločno povedati vsakomur, bodisi Peter ali Pavel, v lice svoje lastne nazore, na katere ne uplya ni osebno prijateljstvo, in — imeniten naslov. — — Obžalujem le, da je pestil g. stolovratelj uplivati na-se, da je zabranil govor g. jur. V., ko bi moral vendar le želite, da nastane v naši stranki položaj „clara pacta boni amici“. Gosp. vodja izvenkoalijskih drž. poslancev je imel tako lepo priliko pomiriti, poučiti in pridobiti popolnoma za svoje nazore mlado razumništvo, ki pride skoraj samostojno v domovino, — — zakaj ni storil tega?! — Mari se mu je zdelo, da bode večina argumentov „radikalnih“ velikošolcev taka, da jih ne bo moči pobiti?? — Vsekako bi se s tem prihranila ona mučna scena, ko je moral g. jur. Vodnik imenom somišljenikov protestovati, da se — nalik na shodu zaupnih mož! — zabranjuje svoboda besede. —

Dasi se je s tem prizorom skalila v nekako soga udeležencev, vendar se je med ubranim popevanjem, dovtipi in šaljivimi kupeči g. jur. Deva prav dostojo zaključil slavnostni večer. — **Golobov.**

Slovensko pevsko društvo v Trstu, kakor že javljeno, priredi v nedeljo dne 24. marca svoj „veliki koncert“ v redutnej dvoranji Politeama Rosetti (uhod via Chiozza), z nastopnim vsporedom: 1. * * „Naprej“, koračnica, godba. — 2. Blaschke: „Narodne pesme“, potpourri, godba. — 3. F. S. Vilhar: „Slovenec in Hrvat“, možki zbor. — 4. Dvočák dr. A.: „Kje dom je moj“, overture, igrača četveroročno na glasovirji gg.: Vrbka in Odstrelil. — 5. A. Bartl: „Oj Planine“, mešani zbor z tenor-solo, poje g. Josip pl. Masnec. — 6. Ivanovič: „Meteor“, valčik, godba. — 7. Grbič: „Pred slovesom“, četverospev. — 8. Nováček: „Na zdar naši výstavá“, koračnica, godba. — 9. I. pl. Zajc: „Zrinski“, brač-solo z spremjevanjem glasovirja, izvajajata gg. Sulligoy in Vrbka. — 10. A. Bartl: „Oblačku“, možki zbor. — 11. Pehel: a) Sokolik polka, b) Podlipška, godba. — 12. A. Förster: „Ave Maria“, mešani zbor z spremjevanjem orkestra. — 13. Dr. A. Dvočák: „Slovenské tanče“ I., igra na glasovirji g. Zd. Vrbka. — 14. I. pl. Zajc: „Zrinsko-Frankopanska“, zbor z spremjevanjem orkestra. — 15. Horný: „Istrijanska“, četvorka, godba. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 40 nvč. — Sedala I. reda 30 nvč., II. reda 20 nvč., III. reda 10 nvč. — Ustopnice in sedeži prodajajo se: v tiskarni Dolenc in v uradniji „Del. podp. društva“, a na večer pri blagajni. — Podporni udje in njih družine so vstopnine prosti.

Občni zbor Podružnice sv. Cirila in Metoda na Gredi bode jutri v nedeljo dne 24. t. m. ob 4. uri pop. v prostorih „Rojanskega pos. in kons. društva“ po naslednjem vsporedu: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Posamezni predlogi. 5. Volitev novega odbora. K obilni udeležbi vabi uljudno

ODBOR.

Odjemalec Edinosti v okraju Barriera javljamo, da se naš list prodaja tudi v žganjerji g. Colje v ulici Arcata.

ropi in samomori ne skalé, katere Ljubljancanje ne pozna, ali nočeo poznavi, domišljajoč si, da so takó bolj — — „nobel“ — —

Ljubljanska „purgarska“ hčerka, ki bode morda imela 5—8 tisočakov, nosi vlečko in hodi v — ložo, pošten roko'elec je niti ogovoriti ne sme, nižji uradnik gleda k njej kot k — idejalu, saj ona zna vihati nos nalik Rotschildevo sestra. Hej, tu najdeš — ako imaš oči — že za vsakim ogrom — kavarinarske ali gostilničarske tajnice z 10—15 tisočaki, da ne govorim o hčerah preprostih uradnikov, obrtnikov in kupcevalcev!! —

Dá, dá, takó je pri nas, v mednarodni stolici, — kjer ne stojimo na omejenozemskem stališču smešne domišljavosti in plesnivega abderitizma. — —

Dovelj za danes g. urednik; prihodnjič — če ljubo? — poročal Vam bode pa

Nov poštni urad. Dne 1. aprila 1895 odpre se v Veliki Loki pri Trebujem na Kranjskem v okraju Novomeškem, nov poštni urad, ki se bode pečat s pisemsko in vožnjo pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštno-hranilničnega urada.

Zvezo bode imel s poštnim omrežjem po všakih železnične proge Ljubljana-Novomesto.

Trž. podp. in bralno društvo bode imelo svoj redni občni zbor dne 3. aprila t. l. ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih. — Dnevni red: Nagovor predsednika; čitanje društvene kronike minolega leta; čitanje računov za leto 1894. in predložitev hranilnih knjižic in vrednostnih papirjev; čitanje izjave pregledovalnega odbora; posamezni predlogi svetovalstva, članov in interpelacije; volitev: predsednika, 2 podpredsednikov, 2 tajnikov, 2 knjigovodij, blagajnika, ekonoma, 12 odbornikov, 6 namestnikov, 3 pregledovalcev računov in 5 članov mirovnega sodišča. — **K** obilni udnežbi vabi društveno vodstvo.

Iz Bazovice nam pišejo z ozirom na dopis od ravno tam, objavljen v 33. številki „Edinosti“, izdanie za 17. marca:

Na tem, da so bazoviške orglje „nemeže“ toliko časa, niso krvivi tukajšnji „nevedneži“, kakor tozi dopisnik, kajti tu imamo, hvala Bogu!, dovelj zavednih narodnjakov. Ako že magistrat, ki ima dovelj denarja na razpolago — in to tudi iz okoličanskih žepov! — noče povlašati plače doličnima organistoma, potem ni zameriti vasi sami, da i ona noče tega storiti. Eventualno bi najeli radi tudi kakega druzega orgljarja, toda le tacega, kojega bi sami hoteli. Kakor pa stvari sedaj stoe, ne gane gotovo noben Bazovec niti z mazincem, in naj estanejo orglje bodoši še tri leta neme.

Žalostno spričevalo si je napravil gospodisnik, da brije norce iz dogodivše se nesreče — saj se kaj tacega lahko vsakomur prigodi — ter da goji tako malo ljubezni do časti in ugleda svoje lastne vasi, da se svojim strupenim peresom blati pred svetom svojo rojstno vas. Pomilujemo ga in obsojamo vsi domačini. Pomilujemo ga vsi in — obsojamo; zajedno pa mu priporočamo, naj bode nekoliko previdnejši v bodoče pri dopisovanju in javne liste.

Druga uprizoritev igre „Požigalčeva hči“ v dvorani „Tržaškega Sokola“ vspela je v moralnem pogledu še sijajne nego li prva uprizoritev. Občinstva sicer ni bilo toliko, kolikor se je bilo nadejati z ozirom na umetniški vseh prve predstave. Posebno smo pogrešali na še inteligencije, ki takrat n storila svoje dolžnosti. Inteligencija ne bi smela zamujati takih prilik: če že misli, da se ne zabava, pa naj se žrtvuje v dober izgled nizjim slojem! Tem častneje je, da so bili ti poslednji razmerno dobro zastopani. Sosebno nas je veselilo, opazivše mnogo doslej nepoznanih obrazov, kar nam dokazuje, da imamo mnogo svojega življa v Trstu, katerega treba vabiti in negovati. V to služijo eminentno dramatična predavanja, zbor česar moramo biti hvaležni dramatičnemu odseku „Tržaškega Sokola“, da se je v zadnjem času lotil resno svoje naloge.

O uprizoritvi sami treba pripoznati, da je bilo pri vseh igralcih opaziti znaten napredok. Borovščakova se je zamislil po polnom v svojo resno ulogo, katero je takrat izvajal — lahko rečemo — perfektno. Istopot je Trnovski igrал dovršeno. Gospodina Deklevova žela je kakor prvikrat opetovanu burno pohvalo. Radi odpovedanja g. Prunka prevzel je dobro znani g. * * * ulogo Martina Sekača ter vzbujal mnogo smeha se svojo spremnostjo. Tudi gospica Čučkova, ki je zadnji dan prevezela ulogo gospice Šmitove, rešila je svojo ulogo bolje, nego se mors zahtevati od jedne same vase. O drugih igralcih moremo poročati le to isto, kar smo rekli že zadnjic: bil je vsak na svojem mestu.

Sklapamo z željo, da bi nam dramatični odsek pogosto prirejal dobre igre, a da bi tudi občinstvo poplačalo trud igralcev z mnogobrojno udeležbo pri predstavah, največ narodni stvari v korist, a tudi — sebi!

Izpred porotnega sodišča. (Razprava dne 22. marca 1895.) Obtožen je ubojstva 33-letnega Spiridiona Scipioni, pomorsčaka iz Trsta, oženjen, še nekaznovan. Iz obtožnega spisa posnamemo tu le glavne točke, ker smo v našem listu itak svoječasno obširnejše spo-

ročili o tem hudoletvu. Spiridion Scipioni in njegov priatelj Karol Rossi sedela sta dne 26. decembra min. leta v Bianchijevi gostini v ulici Corti. V njiju dražbi bilo je več oseb; vsi so večerjali v miru in slogi. Hkrati sta se pričela prepričati Scipioni in Rossi; poslednji očital je Scipioniju, da ni pošten v svojih opravilih, in nazval ga je sleparja. Beseda je dala besedo, končno je Scipioni pograbil Rossija. Ta se ga je sicer ubranil, toda Scipioni je, běsen, potegnil izza pasa mornarsk nož in pa zahodel svojemu nasprotniku z vso silo v levo stran. Ranilec je nož potegnil iz rane, ga obriral ob svoje hlače, potem pa pobegnil. Ranjeni Rossi je kljubu zdravniski skrbi umrl dne 28. decembra popoldne. Zdravniki, ki so razparali pokojnikovo truplo, izjavili so, da je bil jedini vzrok Rossijeve smrti rana, katero mu je prizadel Scipioni. Obtoženec je v preiskavi s početka odločno tajil, da bi bil on ranil Rossija, pozneje pa je trdil, da je to mogoče, toda, ako se je to zgodilo, ranil je Rossija le v samoobrano, kajti Rossi da ga je napadel in se mu grozil z nožem. Isto je trdil obtoženec tudi včeraj pri konečni razpravi. To trditev so pa bolj ali manj temeljito ovrgle priče (10), ki so bile zaslišane pri konečni razpravi, in ki so bile prisotne v gostilni, ko se je dogodil uboj.

Sodišče stavilo je porotnikom 5 vprašanj: porotniki so soglasno potrdili glavno vprašanje, tičoče se ubojstva, toda pritrdrili so tudi dodatnim vprašanjem, da je namreč obtoženec usmrtil svojega nasprotnika branec se pred njim, ter da je prekorail dovoljeno mejo samoobrane in da je moral spoznati, da je njegovo ravnanje nevarno življenju drugih. Na temelju tega verdikta odsodilo je sodišče Scipionija na šest mesecov strogega zapora.

Prihodnja razprava bodo v torek in sicer proti Mariji Leban, ključarici pri pok. Vidmarju, obtoženi tativine, odnosno poneverjenja. Kakor smo sporočili svoječasno, zadeva je g. Vidmarja kap; pokojnikova ključarica je vporabila to priliko in takoj poskrila vse vrednostne predmete.

Slovenski Svet, 12. št. od 23. t. m., ima naslednjo vsebino: Vlada in viša hierarhija. — Zemljedelna kriza v Rusiji. — Pesem hrv.: Za dom ... Zabavna knjižnica „Matica Hrvatske“. — Dopisi. — Pogled po slovenskem svetu. — Zmes. — Književnost. — „Slovenski Svet“ se prodaja v Trstu: Internationales „Zeitung-Bureau“, potem po tobakarnah, kjer se prodaje „Edinost“.

Policjsko. V današnjem zjutranjem izdanju smo sporočili, da sta si dva elegantna gospodiča iznajmila še minoli četrtek pri g. D. Pivi v ulici Amalia eleganten voz, vprezen z dvema konjem in se odpeljala kdo zna kam. Dozajemo, da sta se omenjena gospodiča (Anton Riddi in Dante Sandrelli) odpeljala v Videm na Laškem, kjer pa sta obtičala, toda ne v snegu, ampak v — dolgovih. Riddijeva mati odpeljala se je v Videm, da reši lahkomiselnu mladenča iz zadrege in da odpošlje g. Pivi voz in konje nazaj. — Meštarici Ani Girometti ukradeli je včeraj v dvorani za javne dražbe, ulica farineti hč. 1, spreten tat novčarko, v kateri je bilo 20 gld. in po vrhu še nekoliko zlatnine, vredne 8 gld. iz žepa. Ni slaba za jeden sam poseglaj!

Gospodarsko.

Beseda vinogradnikom okoličanskim.

Zadnji prekrasni dnevi zimske dobe zavili so marsikoga iz utice tjeckaj na deželo, da si ogleda narave prve proizvode. Ni čuda torej, gosp. urednik, da sem se tudi jaz napotil v našo slovensko okolico, da vidim, kako je obdelal okoličanski kmet svojo zemljo, kako obrezal svoje trte in v kakem stanju se nahajajo iste — kajti napredek okoličana v kmetijstvu me jako veseli.

Moja prva pot bila je v Sv. Kriz. Križani se bavijo največ s kmetijstvom, posebno pa z vinogradarstvom; mnogo je pa tudi takih, ki trdijo predragi zlati čas z ribarstvom, donašajočim bore malo dobička. Križka vas, morda najbogatejša v okolici tržaški na predelovanju vina, jela je pešati v gospodarskem obziru in to ni čuda, kajti križanski vasjani so tako trdrovatni, ne puste se radi poučiti in si dopovedati, temveč trobijo le v en dan le to, kar so se naučili od pradedov. Ali

britka skušnja, katera jih doleti, žalibože, najbrže v kratkem, upam, da jih dovede iz one zasplojenosti, v kateri še sedaj tavaajo.

Trtna uš je jela se je širiti po krasnih križkih vinogradih in ljudje stoje nepripravljeni tu-le, misle še sedaj, da je trtna uš le domišljotina nekaterih sanjačev. Nočem reči, da bi bili vsi Križani sličnih misli — marsikateri začel je že saditi ameriške trte, jeli se vaditi v cepljenju itd. Mnogo jih je tudi, ki bi si radi pomogli, ki bi radi prenavljali svoje vinograde, ali ne vedo, kam se obrniti, kaj ukreniti in kako. Gotovo zadevje kolikor toliko krvide tudi slavno vladu; njena dolžnost bi bila, se pobrigati malo bolj v tem obziru za okoličanskega kmeta — tega zvestega stražarja ob Adriji. Res, da so okoličani sploh trdrovatni, ali ako se bodo opetovano podučevali, ako bodo opetovano opominjani, naj krejeno druga pota — marsikateri med njimi se združi iz svoje trmoglavnosti ter krene na pravo pot.

Nekateri Križani so jeli v vinogradih, uničenih po trtni uši, že pred petimi leti saditi ameriške trte, ali še sedaj jih niso cepili in zrejevali so jih kakor naše domače. Vinogradi so zasajeni, ali kaj, ko jim ne primašo nikacega dobička.

Kdo drugi je li na tem največ krv, ako ne merodavni činitelji, kateri bi morali poučiti našega kmeta o pravem času ter mu dajati nasvetov. Nekateri Križani plačujejo vsojedno davke od vinogradov, uničenih po trtni uši, akoravno bi morali biti postavno prosti. Imajo po trtni uši omehkuženih vinogradov, kateri bi radi prenovili, a primanjkuje jim novecev — pouka. Koliko bi lahko tudi pri nas ukrenila slavna vladka, ako bi prihitela kmeton na pomoč s posojili, kakor je to po drugih deželah.

Prišel je čas cepljenja; Križani stoje tulje brez pomoči. Dobro je bilo, da je poslala naša „Kmetijska in vrtinarska družba“ svojega strokovnjaka tjeckaj, ki jih je poučil v cepljenju ter jim dal raznih navodil. Križani so se jako zanimali, in zato upam, da jim slavna družba večkrat ustreže. Ali tudi oni naj ne pozabijo vpisati se polnoštivilno kot udje, kajti le tako se bode mogla družba razširjati ter izpolnjevati dolžnosti, katere je prevzela na svoja ramena. **Fojader.**

† Dragotin Martelane.

Ravnokar, ko sklepamo denašnji list, došla nam je iz Barkovlj vest, ki jo priobčujemo tu solzami v očeh in britko žalostjo v srcu:

Dragotina Martelanca

ni več med živimi, izdihlil je danes polupolno svojo blago dušo.

Obširnejše spregovorimo prihodnjič o nepozabnem in tudi nenadomestnem pokojniku.

Najnovejše vesti.

Gorica 23. „Eco del Litorale“ trdi, da bodo deželní zbor gorški sklican v izredno zasedanju med parlamentnimi velikonočnimi prazniki v ta namen, da reši proračun!

Dunaj 23. (Poslanska zbornica.) Posl. Baruth er interpeluje naučnega ministra, jeli naučna uprava res uplivala na profesorje inomorskega vseučilišča, da se ne udeleže proslave osmedesetletnice Bismarckove.

Budimpešta 23. Magnatska zbornica je vprijela ostali del zakona o svobodnem izvrševanju vere, kakor je tudi v tretjem branju vprijela z 127 proti 112 glasom v zmislu včerajnjega glasovanja popravljeni zakonski načrt.

Peterburg 23. Uradni list objavlja imenovanje Osten-Sackena poslanikom v Berlinu.

Sredec 22. Kakor javljajo listi, obsojen je urednik lista „Narodna Svoboda“ na 6 mesecov zpora radi razdaljenja osebe kneza Ferdinanda.

Pariz 22. Kralj Aleksander srbski je obiskal včeraj predsednika republike Faurea. Kralj se je zahvalil predsedniku na dokazih simpatije, ki je bil deležen povodom svojega bivanja na Francoskem.

Atene 23. Prestolonaslednik je obolel na oščipah.

Dunajska borza 23. marca 1895

	včeraj	danes
Državni doh. v papirju	101.45	101.50
v srebru	101.70	101.65
Austrijska resa v zlatu	124.60	121.60
v krovah	101.15	101.15
Kreditna akcija	404.40	405.25
London 10 Lst.	123.—	122.80
Napoleoni	9.74%	9.71%
20 mark	12.05	12.—
100 italij. lire	46.45	46.55

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pienica za sponlad 6.84—6.93
Pienica za jesen 1895 7.07 do 7.09 Ovre za sponlad 6.35—6.37 Rž za sponlad 5.78—5.80 Koruta za maj-juni 6.49—6.50.

Pienica nova od 78. kil. f. 6.95—7.—, od 79. kil. f. 7.—7.05, od 80. kil. f. 7.—7.10, od 81. kil. f. 7.10—7.15, od 82. kil. for. 7.15—7.20.

Ječman 6.60—8.20; proslo 6.20—6.80.
Trg, kajti živahen. Pienica stalna. Ovre zoper 2%, n. d. dražje. Koruta redni pomankljaj. Prodaja pienice 10000 mrt. st. Vreme: lepo ali hladno.

Praga. Noramiranje stadijor za mare f. 12.52¹, maj 12.57, nova letina 12.29 vreme del.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in + carino vred, odpošljajoč prevoz f. 28.25—29. Mare Avg. f. 23.50 — Concasse za mare-april 23.50 — Cetvorni za mare 30.75. V glavah (sodihi) za mare 30.75.

Havre. Kava Santos good average za mare 94.— za julij 95.—, stalno.

Hamburg. Santos good average za mare 78.25 maj 77.25 september 76.75.

Tržne cene

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

Domaci pridelki.

Fiol:	Koko	Cena od tor. do tor.
	100 K.	16.—
Mandoloni	"	—
svetlorudeči	"	—
temnorudeči	"	—
karanček	"	—
bohinjski	"	14.—
beli veliki	"	13.50
mali	"	12.50
zeleni, dolgi	"	—
" okrogli</td		

po f. 5.50. — „Econom“ je prodajal svoje iz druge roke po f. 4.50 kvintal z vrečo vred. Mlin „Walz“ zahteva f. 4.25 za blaglo leko Pešta ali pa f. 5.17, stavljenjo na železnično v Trst in sicer proti odaji aprila avgusta t. l., toda, žal, — kupcev ni. Tržišče zaključilo se je stalno.

Drobni otrebi. Za levantinske zahtevajo f. 4.25, za „Economove“ f. 4.50 kvintal, z vrečo vred.

Goved. Od 14. do 20. t. m. prodalo se je v Trstu 304 volov in 74 krav klavne živine in sicer 146 volov iz Kranjske, 147 iz Hrvat., 4 iz Istre, — iz Dalm., — iz Furlanske — iz Bosne in 7 domaćih. Plaćevali so se: voli iz Kranjske po f. 49.— do 50.—; voli iz Hrvatske po f. 47.— do 47.50; iz Istre po f. 48.— do 48.50; iz Dalm. po f. —— iz Furlanske po f. —— do ——, in iz Bosne po f. —— do ——, in domaći po f. 49.— do 50.—; domaće krave po f. 47.— do 48.— in krave iz okolice po f. —— do —— in krave iz Furlanske po f. 48.— kvintal mrtve vase.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 4.20, II. vr. po f. 3.— slama I. vr. po f. 3.50. in II. vr. po f. 2.40 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokosi. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 88 do 92 nvč., v part. od 30 do 50 kg. po 86 do 88 nč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1.— do f. 1.02 in v part. od 30 do 50 kg. po nč. 98 do f. 1.— kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrsti po f. 1.06 do 1.08 kilogram.

Jajca na debelo po f. 2.50 do 3.— sto komadov.

Kokosi po f. 1.— do 1.50 komad, piščeta po f. 1.60 do f. 1.80 par.

Krompir, navadni, na debelo po 4.50 do 5.50 kvintal. R. M.“

Zahvala.

Podpisani se v imenu vse družine najiskrene zahvaljuje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem na obilnih dokazih sočutja povodom smrti nepozabne mi soproge, gospe

JOSIPINE SCHMIDT.

Istotako se zahvaljujem vsem onim, ki so blagi pokojnici skazali poslednjo čast. Uverjeni naj bodo, da so mi bili ti pojavi blagega sočutja v veliko tolažbo v teh britkih urah.

V Trstu, 23. marca 1895.

Vincenc Schmidt.

Trgovina sa vinom.

Podpisani javlja slavnemu občinstvu, da je otvorio trgovinu sa vinom u vlastitoj kući na Počekaju, uz samo željezničku postaju Buzet-Pinguente).

Na prodaju imade vina bijelog i crnoga više vrsti a prodaje ga na veliko i na malo: 56 litara najmanja mjeru. Za dobrotu, nepokvarenost i naravna vina jamčim svojim imenom.

Tko dakle želi pitи zdravo i dobro vino, neka se obrati na mene pouzdano. Uzorke šaljem bezplaćno. Poslužiti cu svakoga poštano i uz cenu, po koji ne može drugi dati, koji ne stamnuje uz samo željezničku, radi troškova dovoza i odvoza.

Odličnim stovanjem

Fran Flego.

Pošta: Buzet-Počekaj (Istra).

Tocijo se domaća in istarska izvrstna vina.	Josip Katalan v Rojanu	Dreherjevo pivo.
"Dvanajstih Murvah"	Pri	Kulinija je prekršljena v bljibljenju v mrzlimi in gorkimi jedili.

Tržaška posojilnica in hranilnica (registrovana zadruga z omejenim poroštvo).

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje. Daje posojila na menjice in intabulacije proti 6% obrestim, na zastavo veček in vrednostih papirjev pa proti 5% obrestim. Od hranilnih ulog plačujejo po 4% obresti.

Uradni dnevi so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoludne in od 3. do 5. popoldne, seveda izvenčni nedelje in praznike. Izplačuje se vsaki ponedeljak od 11. do 12. ure dopoludne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni delnici veljajo po 200 krov. Zadružni delnici se lahko plačujejo v mesecih obroki po 1 gld. ter znači vsaki delničar 10 gld.

125

Mrojačnica za možke, spojena z izdelovanjem perila za možke in ženske A. ŠČUKA Via Farneto, TRST, št. 34, I nadst. priporoča se za vsakovrstna dela krasiljske obrti za možke oblike, kakor tudi za izdelovanje perila za možke in ženske. Delo izvrši natančno po meri in cenom.

Otvoritev gostilne.

Podpisani vsoja si javiti slavnemu občinstvu, da je odpril svojo gostilno v ulici Poste nuove št. I pod imenom

„Trattoria Orientale“

Toči izvrstno italsko vino in Dreherjevo pivo po nizki ceni, kulinija je preskrbljena z najboljimi jedili.

Priporoča se za mnogobrojni obisk edani Josip Kosovelj.

„Kupuj pri kovaču in ne pri kovačetu!“

pravi stari pregor.

To volja po vsej pravici za moj zavod, kajti je takoj velika kupetičja, kakoršna jo moja, ima ztok gotovega plačevanja velikanskih množin blaga, in drugih prednosti, cene stroška, kar mora biti slednjih v korist kupovalcem samemu.

Krasni uзорci zasebnim odjemalcem gratis in franko. — Bogate zbirke uзорcev, kakor še nikoli, za krojače nefrankovane.

Snovij za oblike.

Pervnje in dosking za vlečlosti duhovčino, predpisane snovij za uniforme e. k. uradnikov, tudi za veterane, gasilce, teleodvad, lireje, sukno za biljard in igralne mize, preproge za vozove, leden. Velika zalog stajerskega, koroškega, tirolskega jedna za gospode in gospo izvornih tovarničkih cenah v tako veliki izberi kakor takih ne more imeti nití dvajseter konkurencija. Največa izber je finega trajnega sukna v najmodnejših barvah za gospo. Sukna ki se dajo prati, potni ogrožčini za gospo. — Kako podstave za rokate, gumbi, šivance, sukanec itd.

Ceno, primerno, pošteno, trajno, čisto volbeno sukneno blago in ne debebiti kup enjne, katero voljajo komaj odškodnino za krojače, priporoča

Iv. Stikarofsky,

BRNO (avst. Manchester).

Največa zalog tovarničkega sukna v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev. — Pošilja se le po poštnem povzetju!

Svarilo! Agentji in krojači ponujajo nedostatočno svoje blago pod znakom „Stikarofsky blago“. Da zbranim varanje p. n. odjemalcu, naznamjam, da takim ljudem ne prodajam blaga pod nobenim pogojem. (24)

Debroznanata gostilna

ANTONA VODOPIVCA

(po domače pri Prračkovem)

v Trstu.

ulica Solitario št. 12

toči kelikor v gostilni, tolikor pri veseljeh v sokolski televadnicici, vedno le pristna vipsavsa. Prvačka in kraška bula in črna vina. — Sladki riesling v steklenicah, in modro framkinje, vsaka steklenica drži 1 litr in velja 60 nvč. — Postrežba je poštena, cena zmrzna. Kulinija je preskrbljena s točnimi, toplimi in mrzlimi jedili.

Priporoča se rojakom v Trstu in z deželi. Toči vino tudi družinam 4 nvč. ceneje, ako se oderzame najmanj 5 litrov.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti

Bratje Ribarić, izdelovalci oglja v sr. Petru, priporočajo svoje zaloge v Trstu: Via Pondares št. 1, Piazza della Valle 2, via Madonnina 2, Piazza Cordaiuoli 2, z ugodom tudi v utici Torrente po najnižjih cenah. Oglejte, kakovosti karbonina, kok, drva na metre itd. Naročbe se spremljajo tudi z dopisnicami.

Assicurazioni generali

v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je razširjeno svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnenem odposlanem blagu in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva

dne 31. decembra 1893. f. 54,990.003.37

Premije za poterjati v naslednjih letih

f. 29,399.787.60

Glavnica za zavarovanje življenja dne 31. decembra 1893 f. 162,807.927.73

Plačana povratna:

a) v letu 1893 f. 9,302.328.93

b) od začetka društva do 31. decembra 1893 f. 262,401.706.51

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodovanj, tarife in pogoje za zavorovanja in splet vse natančnejšega pojasnila se dobre v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 lastnej hiši.

12-12

Izvrstno c. kr. izk. priv. Šropilnice proti peronospori inženirja Živica,

katero so se splošno uvelod valed njih preprostosti, trupnosti in lahke uporabe za vsko rogo trt. Te šropilnice se prodajajo, da so mnogo zboljšane, vendar pa dosedanjih nizkih cenah.

Živic i dr. v Trstu ceneke odpoljajo na zahteve je franko. Nasre c. kr. pošte urade posiljavajo kompletno šropilnice franko, proti povzetju 10 gld.

Izdelujejo tudi stroje za prečiščanje z žveplom, nepristano delujejoce stiskalnice itd.

JAKOB STRUKELJ - TRST

via Caserma št. 16 ugod piazza della Caserma. prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakevrstne angleške

kolesa (bicykle) model 1890.

Jamči se za vsako kolo 12 mesecev, kadar ne zna voziti, nauči se ga brezplačno. Pošilja se na deželo in na vse kraje. — Opozorja se poslovno na to, da se kolesa tudi uporabljajo proti nizki odškodnosti.

VSI STORJI ZA POLJEDELSTVO.

Peronsorne štrcaljke, slične Vermorelu, samordne peronsorne štrcaljke, z zračno stiskalno sesalko, vinske prede vseh vrst, stiskalnice za olje, hidraulične stiskalnice, poboljšanja droliba, Pivničarsko orodje, vinske sesaljke, cevi za vino, Stiskalnice za seno in slamo, Ljustila za krezne, čistilnica za žito, stroji za odstranjevanje skorij itd.

prodaja po jake znižanih cenah proti jamstvu in na poskušnjo

IG. HELLER, Dunaj II 2, Praterstr. N. 49.

Obširni ceniki zastoji in franko. Išče prodajalcev z druge roke.

Posebno se storji pred metkom ponujajo.

LA FILIALE

BANCA UNION

TRISTE

s'occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in conto corrente abbonando l'interesse annuo

per banconote 3% con preavviso di 5 giorni

3 1/2% a 4 mesi fisso

3 1/2% a 8 mesi

per Napoleoni 2% con preavviso di 20 giorni

2 1/2% a 4 mesi

2 1/2% a 8 mesi

3% a 6 mesi

Il nuovo tasso d'interesse principiaria a decorrere sulle lettere di versamento in circolazione a dattato dal 3 Marzo rispettivamente dal 10 Marzo a seconda del relativo preavviso.

b) In banco giro abbonando il 2 1/2% interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a flor. 20.000 — a vista verso cheque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. Conferma versamenti in apposito libretto.

c) Conteggia per tutti i versamenti fatti in qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno.

Assume pei propri correntisti l'incasso dei conti di pazi, di cambioli per Trieste, Vienna, Budapest ed altri principali città; ridisce a loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua casa franco d'ogni spesa per essi.

d) S'incarica dall'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e diverse nonché del incasso d'assegni, cambioli e coupons, verso modica prelevazione.

e) Procura la bolatura di valori Esteri con la massima sollitudine a condizionata.

e) Vende le lettere di pegno 4 1/2%, e obbligazioni comunali 4%, con 5% di premio della Banca Commerciale Un